

Til Nordre Follo kommune

Ski 07.10-20

Detaljregulering av Skolekvartalet i Ski sentrum. Høring

Saksnummer 20/00053

Kommentar fra Ski Historielag

Vi viser til div. dokumenter angående reguleringsplanen på Nordre Follos nettsider.

Detaljreguleringen av Skolekvartalet ble førstegangsbehandlet i utvalg for areal, klima og byggesak 4. februar 2020. Vedtaket innebar store endringer av plankartet og bestemmelsene i saken. Den er lagt ut for høring med frist for innspill 11.10.20.

Våre kommentarer gjelder først og fremst kulturminnene og hvordan de er ivaretatt i planutkastet: skålgropristningene i sørvest, gravhaugen i nordøst, eiendommen «Kjeller'n» i sør.

Kommuneplanen sier at «kulturminner og kulturmiljø skal vektlegges som identitetsskapende elementer. Kommunens identitet og særpreg skal pleies ... gjennom å ta vare på kulturminner...

Skålgropristningen og gravhaugen er karakteristiske kulturminner i Ski. De er automatisk fredet, og må få en behandling som respekterer dem.

Skålgropristningen, innhogde groper på et svaberg sannsynligvis fra bronsealderen (1800 f.Kr. 500 f.Kr), representerer en rituell plass kanskje knyttet til fruktbarhetskult. Det er unikt at et mer enn 2000 år gammelt kulturminne fortsatt er bevart i Ski sentrum. Som kultplass fra forhistorien må det vises respekt og ivaretas på forsvarlig måte. Iflg. planen skal svaberget ligge i en planlagt bypark, som er sterkt redusert i forhold til opprinnelig plan. Nå ligger lokaliteten trangt med skole og parkeringsplass tett ved. Det er derfor positivt at det åpnes for et grøntområde omkring. Det må ikke være for trangt, sikringssonen omkring fornminnet er minst 5 m, men Fylkeskommunen kan om nødvendig utvide denne. Det er viktig at tråkk over svaberget blir forhindret. Det må settes opp et skilt med informasjon om kulturminnet.

I samme parkområde som er redusert i forhold til opprinnelig plan, står en staselig eik, som er fredet. Dessuten «Kjeller'n», en trebygning som fungerer som fritidssenter for barn og ungdom.

Kjeller'n er en del av gamle Ski. Trebygninger i Ski sentrum er blitt en sjeldenhet. De blir revet og erstattet av blokker. Kjeller'n har en lang historie. Prost Jonas Wilhelm Gedde Dahl fikk oppført bygningen i 1919 og huset har fortsatt preg av Jugendstil. Han bodde der til 1922, da bygget ble solgt til Oslo Indremisjon for å etablere et barnehjem. Eiendommen hadde da navnet Kringsjø. Fortsatt bor det mennesker i Ski som har gode minner fra barnehjemmet. I 1971 ble husets funksjon endret til en kommunal helse- og velferdssentral, før ungdomsklubben overtok i 1983. I nærmere 40 år har huset rommet et utall av aktiviteter, først og fremst som møtested for 25 000 barn og unge, i fritid og med leksehjelp. Det blir også utleid til større arrangementer,

bursdager og klassefester, samt møter i forskjellige foreninger. I hagen omkring Kjeller'n er det stor aktivitet hele sommeren av barn og ungdommer med lek og spill. Kombinasjonen huset og hagen er det unike ved dette tilbudet til Skis ungdom.

Vi mener *Kjeller'n med hagen må bevares*, som et lite fragment av Skis historie i nyere tid - eventuelt kombinert med barnehage. Nordre Follo ønsker å være den beste oppvekstkommune, da må møtesteder som dette prioriteres.

Lengst nord i planområdet ved planlagt rundkjøring hvor Kirkeveien, Langhusveien og Sanderveien møtes, ligger en **gravhaug**. I planen har den fått en stemoderlig behandling. Gravhaugen må ikke sees isolert, den inngår i en større historisk sammenheng. Den er del av en rekke hauger som markerer en eldgammel ferdselsvei langs Ski-raet fra Holen/Waldemarhøy til Middelalderkirken og videre. Kirken ligger på et eldre kultsted, et skeid. Skeidet har gitt navnet til gården Ski og den tidligere kommunen.

Ved gravhaugen er det planlagt høyhus. Iflg. Link arkitektur AS som har utarbeidet detaljer, legges det til rette for høyhus som overskrider høydene i områdeplanen. Det høyeste skal ligge i nord, ved gravhaugen, med 8 etasjer. *Vi er uenig i at byggehøyden overskrides*. Høyhuset skal iflg. planen danne et fondmotiv som markerer Ski sentrum på vei inn til byen. Hva skal markere Ski-byen? En høyblokk? Noen vil kanskje innvende at gravhaugen er lite monumental, men med rom omkring og lyssetting om kvelden, kan den på en spennende måte markere den historiske dimensjon i Ski.

Iflg. plandokumentet skal «sikring av kulturminnene forsterke identiteten for hele kvartalet og være mer synlig enn i dag». Dette følges ikke opp når det gjelder gravhaugen. Den vil bli liggende mellom en stor rundkjøring og en høy blokk. Desto viktigere er det at den gis tilstrekkelig plass.

Blokkbebyggelse er det som nå karakteriserer Ski, nettopp derfor er det viktig å fremheve de få elementer som fortsatt finnes, som kan gi en historisk dimensjon, og skape en identitet som er i ferd med å forsvinne. Et sted uten en fortid, uten historie, er et fattigere sted.

For Ski historielag

Knut Falla

Lill Gustafson

Styreleder

leder lokalhistorisk utvalg

Kopi: De politiske partiene i kommunen
Viken fylkeskommune